СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 169. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 22. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 169. Jersey City, N. J., Monday, July 22, 1929. THREE CENTS.

НАВКОЛО РОСІЙСЬКО-КИТАЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ

БАГАТО НЕПРАВДИВИХ ВІДОМОСТЕЙ. КИТАЙЦІ ОГОЛОСЯТЬ СВОЄ ПОЯСНЕННЯ ПРИЧИН ЗАХОПЛЕННЯ НИМИ ЗАЛІЗНИЦІ.

ШАНГАЙ (Китай), 20. липня. — Майже всі відомости про сутички на манджурському кордоні між китайськими та російськими військами неправдиві. Правдиве лише те, що обидві сторони поспішно концентрують свої війська та займають відповідні стратегічні пункти. Російські літаки час від часу роблять демонстративні повітрові розвідки над пограничною китайською територією, чим викликають переляк серед мешканців приграничної смуги.

Біля міста Благовіщенська над рікою Амуром зосереджується російська річна фльота, яка може бути вжита для перевозки московських військ по річці Сунгарі в глиб Манджурії.

Нанкінське правительство повідомляє, що воно готує відповідь на останню ноту большевиків про розрив зносин з Китаєм. Китайці заявляють, що нота російського правительства, у відповідь Китайців на першу большевицьку ноту, є такою, якої Китай чекав. Тепер китайське правительство готує докладний комунікат, в якому дасть вичерпуюче пояснення про причини, котрі привели його до захоплення залізниці в свої руки. Подробиці цього комунікату ще не відомі, але відомо, що в ньому буде зазначено, що большевики в своїх інструкціях управлінню Східно-Китайської залізниці в січні та в лютому ставили йому завдання організувати замахи на життя китайських визначних діячів, а також вживати всіх заходів, щоби викликати й підтримувати непорозуміння між правительством Манджурії та центральним правительством Китаю.

ЗАСІДАННЯ ВІЙСЬКОВО-РЕВОЛЮЦІЙНОГО КОМІТЕТУ.

БЕРЛІН (Німеччина), 20. липня. — У Москві відбулося засідання вищого військово-революційного комітету в справі конфлікту з Китаєм. Партія війни на чолі з військовим комісаром Ворошіловим вимагала проголошення війни Китаєви. Але друга група на чолі із заступником комісара закордонних справ, Караханом, обстоювала необхідність мирного полагодження конфлікту шляхом певних договорів.

Крім того обговорювався план оборони вразі нападу на російську територію китайських, або російських білогвардейських військ. Рішення, які запали на цій нараді військово-революційного комітету, тримаються в секреті.

ВІЙНА МОЖЛИВА В ИНШИХ РАЙОНАХ.

ПЕКІН (Китай), 20. липня. — Можна сподіватися, що большевики зовсім не будуть атакувати Китай в Манджурії, де тепер поспішно приготовляються обидві сторони до війни. Можливо, що большевики заатакують Китай у Монголії, або в китайському Туркестані з метою захопити несподіваним наскоком певні території Китаю, щоби потім ціною їх полагодити конфлікт у Манджурії.

РОСІЯ НЕ ХОЧЕ ВОЮВАТИ.

МОСКВА (СССР), 20. липня. — Комісар залізниць Рудзутак заявив американським кореспондентам, що Росія не пішле на китайську територію жадного жовніра так довго, як довго китайські або білогвардейські війська не заатакують радянську територію. Він говорить, що большевики вважають для себе обовязковим дотримуватися підписаного ними пакту Келога.

БРІЯН ПОСЕРЕДНИКОМ.

ПАРИЖ (Франція), 20. липня. — Порозумівшися з американським секретарем стейту, Стимсоном, Бріян закликав до французького міністерства справ заграничних китайського посла в Парижі та представника російського уряду Довгалевського. Він настоював на тому, щоб обидва уряди, китайський та радянський, дотримувалися підписаного ними договору Келога.

Довгалевський заявив, що большевицький уряд щиро прагне до збереження мира й не роспічне війни, якщо Китай не заатакує Росії. В Парижі вірять щирости заяви Довгалевського, бо знають, що Росія не може провадити успішної війни з Китаєм, хочби ізза величезної віддалености від центру Росії можливого терену війни.

ХАРЧОВА ПАНІКА.

РИГА (Латвія), 20. липня. — В наслідок передвоєнних настроїв у Росії роспочалася харчова паніка. Мешканці міст стараються поробити можливі запаси харчів, чим викликають гостру недостачу їх на ринку. Селянство, а спеціяльно на Україні, де тепер большевики роспочали інтенсивний збір харчових продуктів, припинили здачу державі свого збіжа.

Радянський уряд дав приказ всім своїм органам, що стягають збіжа зі селян, підвищити ціну на збіжа, яку вони тепер платять селянам, на яких 6 до 9 рублів на кожду тону.

ЗГОРІЛА СТАРА АНГОРА.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 20. липня. — Згоріла стара частина міста теперішньої столиці Туреччини, Ангора. Пожежа знищила старий ринок та багато домів навколо нього. Більш як дві тисячі людей залишилися без даху над головою. Під час пожежі згоріло кілька людей.

БУРЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція), 20. липня. — Кілька тижнів у Франції стояла спека, що доходила до 90 ступнів (Фаренгайта). В наслідок такої спеки вмерло 10 осіб. Тепер над Францією, від Альп аж до Парижа, пронеслася страшна буря, яка спричинила величезну шкоду населенню.

СПІЙМАЛИ ВЕЛИКОГО ТРОПІКАЛЬНОГО ЛИЛИКА.

До Бальбоа приїхав яхт Гіфорда Піншо, бувшого губернатора стейту Пенсильванії, на котрому вибралася його родина в тропікальні краї на науковy подорож. Родина привезла зі собою до порту ряд цікавих звірят, здобутих у горячих краях. Між иншим зловили вони великанського тропікального лилика, котрий має при розпнятих крилах 15 стіп ширини.

ЗАМАХ НА АВСТРІЙСЬКОГО КАНЦЛЕРА.

При спробі застрілити австрійського канцлера, Стріґвіца, арештований безробітний Ляйтнер, що приїхав з Дюсельдорфа до Відня. Свій замах він пояснив тим, що вважає винним за безробіття президента республики Матіса, але тому, що палату президента пильно охороняють, він рішив застрілити канцлера. Ляйтнер зимою був у домі божевільних і лише недавно вийшов на волю. Його замах пояснюють ненормальним умовим станом.

ЗНОВУ ВЕРНУЛИСЯ.

Знову не вдалася спроба шведським летунам перелетіти з Гренляндії до Ляврадора. Цим разом густий туман змусив їх вернутися назад. Можливо, що їм доведеться зовсім припинити свої спроби перелетіти цим шляхом до Ню Йорку.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОСОЛ ДО ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

На місце радикального посла К. Стефанова з Коломийщини, який на домагання своєї партії зложив мандат, входить до сойму соціяліст Володимир Темницький.

СТРАШНЕ НЕЩАСТЯ НАД УКРАЇНОЮ.

Над Україною шалів минулого місяця страшний буревій, який спричинив величезні шкоди. Около 500 хат цілком розбито. Загинуло дуже багато людей. Дотепер не можна було означити їх числа. Тисячі людей не мають де подітися. Нещасні розбили в щепки свій полі шатра, не взявши з собою ніякого інвентаря. Ізза цього пануе на Україні великий голод. Розпочалась помічна акція Червоного Хреста, щоби врятувати хоч і малими средствами людей від голодової загибелі.

КОМІСІЯ НОРМАТИВНОЇ ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Минулого місяця сконструювалася за ухвалою першого відділу ВУАН „Комісія нормативної граматики української мови". Завдання її вивчати та усталювати граматичну методологію, систематичне вивчення та нормування синтакси, стилістики, словотвору у українській мови, розроблювання правописних проблем та поправної вимоги. За підставу для своїх дослідів комісія бере народню мову та літературу в творах кращих майстрів українського слова. Праці своїх членів і сторонніх співробітників Комісія друкуватиме в окремих збірниках. Комісія ухвалила з жовтня ц. р. видавати часопис „Українське слово", з широкою лінгвістичною програмою.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНИЙ КОНГРЕС.

В Парижі покінчився європейський кінематографічний конгрес. Рішено, щоби кожда держава розвивала власний кінематографічний промисл. Конгрес засудив фільми, що роздмухують між народами ненависть, і висказав побажання, щоби фільми європейського походження були чимраз більше провідниками ідеї створення всеєвропейських єдинених держав. Це булоби запорукою дружного й мирного життя цілої Европи.

КУЛЬТУРНИЙ ЗРІСТ УКРАЇНИ.

Інтенсивний розвиток народнього господарства України супроводить збільшений розвиток культурного розвою республики. Про це можна легко переконатися з таких цифр і фактів: За послідних 7 літ навчилося письма 2,800,000 чол. (1,000,000 жінок). В результаті письменність по містах України піднялася з 42% довоєнного часу до 74% 1924 р., а по селах з 15% до 53%. Початкова школа, в якій до революції вчилось на Україні коло 1,000,000 дітей, в роках 1928-29 вчилося 2½ рази більше, при чім у більших містах школа охоплює 100% дітей. А згідно з пятилітнім пляном загального навчання на Україні відкриється 22,000 нових шкільних комплєтів, а число учеників збільшиться з 2½ до 3,100,000.

Більший успіх має Україна також у вищім і професійнім образованні. Тепер на України є 6 разів більше вищих шкіл, а 1½ більше професійних, як до революції. Під пору на Україні є 50 індустріяльно-технічних (з 92 факультетами), 25 сільсько-господарських (45 факультетів), 6 соціяльно-економічних, 63 педагогічних, 9 медичних і 9 мистецьких шкіл. У всіх тих вищих школах вчиться 63,000 студентів. Пятилітка передбачує відкриття цілого ряду вищих шкіл і професійного образования, а число студентів у вищих школах зросте понад 99,000. Число учеників у школах професійних досягне за той час 215,000. Стипендії подвояться і будуть виносити 74,000 карб.

Також на инших пунктах культурного фронту Україна підноситься. Дуже інтенсивно розвивається українська література. За послідних десять літ вийшло більше української літератури ніж за минулих 130 літ. Цього року продукція українських видавництв зросла проти минулого на 50-60%, причім книжка на українській мові становить 88% всего видання. Тепер на Україні виходить 232 українських газет і періодичної преси. Щоденний тираж виносить 1,000,000.

В цім році на одну душу населення України витрачено на народне образования 5 разів більше ніж 1912-13 року. Коли додати до цього ці засоби, які дають професійні і громадські організації на освіту має, то виходить велике підвисення. На протязі пятьох літ на будову нових шкіл буде видано 200,000,000 карб., на ліквідацію неграмотности більш як 70,000,000 карб. Загальна сума, призначена на народне образования України в час пятилітки, буде виносити 2,500 міл. карб.

ЧЛЕНАМ МІЖНАРОДНЬОГО РІЛЬНИЧОГО КОНГРЕСУ НЕ ВЕЗЕ.

З Кишенева доносять, що з нагоди автомобілевої прогулькы на добра Онишкани перевернулося їзза злої дороги авто. Представник Португалії поранив собі сильно обличча. Його перевезли до лічниці, зшили й перевязали. Коли члени конгресу сіли 13 м. м. в вагон, щоби поїхати до Бендера, то якісь незвісні особняки обкидали вагон градом каміння.

ПРО МАСОВЕ РОЗВЯЗУВАННЯ „СОКОЛІВ".

По „Лугах" прийшла черга на „Соколи". Краєва преса доносить про масове розвязування пожарно-руханкових товариств „Сокіл". В послідньому часі надійшли відомости про розвязання слідуючих товариств в поодиноких воєвідствах: у львівськім воєвідстві: в місцевости Любачів, Белз, Бишева, Бунева, Дрогомишль, Грушева, Стібенька, Старий Самбір, Сторонна, Лазів; в тернопільському воєвідстві в Іваню Пустім, Ігровиці, Шумлянах, Божикові, Сушні, Тетевичцях, Стоянові; в станіславівському воєвідстві в повіті Стрий розвязано „Сокіл" у Добрянах, Добрівлянах, Завадові, Лисятичах, Верянах, Нежухові, Пукиничах, Угерську. В повіті Долина в Гошові, Лисовичах, Болехові, Турі Великій, Ціневій, Лопянці, Нинівї долівній, Ракові, Церківні, Надієві, Герині. Крім того в повіті Городенка в Городниці, а в повіті Рогатин у Винівеї.

Товариства розвязуються з таких благих і неопраданих причин, що наглядно свідчать про акцію польської адміністрації зліквідувати цю неполітичну, гуманітарну організацію.

ЗАКІНЧЕННЯ ПРОЦЕСУ В СПРАВІ ЛИСТОПАДОВИХ ПОДІЙ.

Дня 28. червня ц. р. закінчився процес проти сімох українських студентів і студенток, який тревав десять днів. Процес цей був відгомоном листопадових подій з минулого року. Акт обвинувачення закидував обжалованим приналежність до УВО і багато инших злочинів. Процес закінчився тим, що помимо всіх старань прокуратури доказати вину обжалованих, помимо пущення в рух цілого поліційного і шпигунського апарату, помимо того, що на розправу стягнено як свідка надкомісаря Мітленера („фахівця" від українських справ), судді присяглі заперечили всі поставлені їм питання відносно вини обжалованих і тому трибунал був змушений звільнити їх від вини й кари.

Цей процес ще раз викрив цілу ганебну систему польської поліції, яка переводить на сліпо арештування, не маючи ніяких даних, щоби лише стероризувати й залякати населення. Що цілими роками караються в слідчій вязниці невинні люде, це нікого в Польщі нічого не обходить.

І тепер знаходиться в перемиській тюрмі трох гімназійних учеників з Яворова, а саме: Шопський Степан, Перун Федір і Грабовський Володимир, які сидять уже пять тижнів, не знаючи навіть за що?

ДЕМОНСТРАЦІЯ КОМУНІСТІВ ПЕРЕД КИТАЙСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ

ПОЛІЦІЯ РОЗІГНАЛА ДЕМОНСТРАНТІВ. 12 КОМУНІСТІВ АРЕШТОВАНО ЗА ПОРУШЕННЯ СПОКОЮ І ПОРЯДКУ.

НЮ ЙОРК, 20. липня. — Комуністи врядили кілька льокальних мітінгів протесту проти захоплення Китаєм Східно-Китайської залізниці та загрози війни з Радянською Росією. Група комуністів в числі яких 150 душ, переважно дітей та підлітків, зібралася на Юніон Скверї, а звідти з піснями „Інтернаціоналу" вирушила до китайського генерального консуляту. Тимчасом туди дійшли комуністичні групи з инших районів міста.

Оточивши будинок консуляту, комуністи не старалися дістатись до середини його, а обмежилися лише ворожими викриками проти Китаю та висловленням симпатій своїй „батьківщині", Радянській Росії. Коли спроба двох полісменів не повелася розігнати демонстрантів, щоби звільнити вулицю для руху, до консуляту прибули резерви поліції з ближчої поліційної стації й не зважаючи на спротив демонстрантів, скоро звільнили вулицю від їх натовпів.

Притім поліція арештувала 12 учасників демонстрації, що робили найбільший спротив поліції. Їх потягнено до відповідальности за порушення ладу й спокою в місті.

БУДУТЬ СУДИТИ БРАТІВ КЛАРК.

СТЕЙТОВИЙ СУД БУДЕ ІХ СУДИТИ РАНІШЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО ЗА БАНКРОТСТВО.

НЮ ЙОРК, 20. липня. — Стейтова судова влада вирішила судити нюйорських банкирів братів Кларків раніше федерального суду. Їх притягають до відповідальности за злочинно-свідоме баккротство, якого жертвою впали численні депозитори їх банку. Федеральний суд буде судити їх за вживання ними почти для обманства.

АМЕРИКА НЕ МАЄ ВЕЛИКИХ ІНТЕРЕСІВ У МАНДЖУРІЇ.

ВАШИНҐТОН, 20. липня. — В рїжних підприємствах в Манджурії, що тепер загрожена війною, американські громадяне мають на 12 мілионів інвестованого свого капіталу. Там тепер знаходиться не більш як 34 рїжних американських торговельних та бизнесових підприємств. Таксамо число горожан Америки в Манджурії не перевищає скількости 75 душ.

У МЕКСИКУ СПОКІЙ.

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ЗНІС ЗАБОРОНУ ПРОДАЖІ ДО МЕКСИКА ЗБРОЇ.

ВАШИНҐТОН, 20. липня. — Американське правительство вважає, що після здушення останньої революції в Мексику установилося нормальне життя й становище уряду остаточно закріпилося. Тому президент Гувер знайшов можливим знести заборону продажі й вивозу з Америки зброї до Мексика.

ПАЛЯТЬ ШКОЛИ.

СЕКТАНТИ „СИНИ СВОБОДИ" ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ ВІЙНИ, АРМІЇ И ФЛЬОТИ.

ВЕМІТО, Манітоба, 20. липня. — Сектанти „Сини Свободи" спалили 12 публичних шкіл у провінції Манітоба та Саскачеван. Населення цих провінцій просить правительство оборонити їх школи від нападів фанатиків. Тепер установлена сильна охорона всіх шкіл.

„Сини Свободи" це московська секта „Духоборів", на чолі якої стоїть москаль Верігін. Воки відмовляються посилати своїх дітей до шкіл та уряджують демонстрації проти війни, армії й фльоти. Таксамо вони виступають проти приватної власности на землю, заявляючи, що „Земля е дар Божий. Вона не може ні продаватися, ні купуватися, бо це власність Божа".

ЗАБИЛИ БУТЛЕГЕРА.

ТІЛО ВБИТОГО ЗНАЙШЛИ НА ДОРОЗІ ПОДІРАВЛЕНЕ КУЛЯМИ НІБИ ЗІ СКОРОСТРІЛА.

НЮ БРОНСВІК, Н. Дж., 20. липня. — По дорозі з Олд Бріджу до Савт Амбою знайшли тіло, як пізніше поліція установила по відтиску пальців, Нюйорчанина Віллямса Волраста. В 1922 році його судили за бутлегерство й поліція гадає, що тепер він упав жертвою внутрішньої війни бутлегерів.

Тіло його так подірвалене кулями, що думають, що його застрілено зі скоростріла. Власти думають, що його вбито в иншому місці й привезено сюди, щоби заховати сліди вбийників.

БАНДИТИ ЗАХОПИЛИ ПАНЦИРНЕ АВТО.

НЮ ОРЛІНЗ, 20. липня. — Серед білого дня в місті бандити в масках напали на броневе авто, що перевозило гроші з банку. Коли броневик з грішми їхав по вулиці, його дігнало велике авто і змусило податися на бік вулиці. В цей час три замескованих бандити вискочили з авта й відразу скинули з бровевика охорону та шофера. Один бандит сів за шофера й погнав авто далі по вулиці. Инші бандити, що були в двох автах, загородили своїми автами дорогу так, що ніхто не міг гнатися за броневим автом.

Скоро всі напасники зникли без сліду. В броневому авті перевозилося 42,000 долярів грошей та чеків. Поліція думає, що воно сховане десь недалеко в заздалегідь приготованому місці.

ЗАХОПИЛИ ЛІКЕРУ НА 100,000 ДОЛЯРІВ.

АТЛАНТІК СИТІ, 20. липня. — Прибережна сторожа захопила канадійське судно, на якому було 1,000 скринь, напакованих лікером вартости 100,000 долярів. Капітана судна й залогу тепер ставлять перед суд за пачкування лікеру до Америки.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сітті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адрес: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БАНК А СОЮЗ

Сими днями почалося в Нью Йорку цікаве судове слідство проти двох братів-банкирів за зловживанне фондів, вложених депозиторами в їх руки. Рівночасно у Флориді замкнено позавчора 12 банків. Сього рода вістки мусять застановити кождого думаючого чоловіка над найкращими способами ощаджування гроша.

Що ощадність тут потрібна, се знає кождий. Вона йому дає забезпеченна на час безробіття, на час недуги, на случай каліцтва та на старість. Колиж ощадність потрібна, то яка се має бути ощадність?

Колись люди ощаджували в сей спосіб, що просто гроші ховали. Та відомо, сховок не все безпечний. Його може відкрити злодій та викрасти ощадности. Як злодій не вкраде, то огонь, сей великий злодій, може її знищити. Деколи й смерть обманить чоловіка та забере людину, заким вона вспіє виявити своїй рідні, де закопані скарби. До того в нинішні часи той, хто так ховає гроші, тратить процент, тобто винагороду, яку другі люди готові платити за вживанне гроша.

Тому люди стали віддавати гроші в інституції, які займаються збиранням гроший від тих, що їх не потребують, та віддаванням їх на ужиток тим, що за вжиток готові заплатити. Вкладанне гроша в банк чи в подібну встанову краще, як хованне гроша в панчоху, поза видобабану цеглу в підвалі, або в землю на городі. Воно приносить дохід тому, що там гроші складає, і таке складанне лишає рекорд, важний для родини складаючого на случай його смерти.

Однак, як бачимо з нюйорського процесу та флоридських банкротств, банки не все безпечний сховок. Тяжко людині вибрати певний банк, де урядники всі чесні люди, які не будуть робити ризикованих операцій чужими грішми, вложеними в їх руки. До того навіть і чесний банк може впасти, як депозитори зроблять „рон", як вони нагло збіжаться до банку та зажадають сейчас зворотку своїх ощадностий.

Сим недостачам заради ощадність через запомогову організацію. Кажемо „обезпеченне", бо асекурація в запомоговій організації се рід ощаджування. Значить, людина, що відкладає гроші, сподіється колись їх дістати назад. Асекурація в запомоговій організації се найкращий спосіб ощадности. Гроші члена в організації певні: їх не украде злодій, їх не знищить огонь. На запомогову організацію не можна зробити „рону", себто члени не можуть одного дня на глупу чутку збіжтися жадати гроша. Член дістає процент від своїх вкладок: дістає більше, як він вложив. І що найважніше, він дістане таку суму, яку собі обіцяв зложити.

Я. Левчак.

ПЛАСТ НА ЗАХІДНІЙ УКРАТНІ

(Докінчення)

Шкільна влада „бороласъ" з замішаний. В р. 1925 видавала молодь середніх шкіл друкований чи літографований часопис „Метеор". Не зважаючи на це, що часопис міг сміло перейти всяку, навіть польську цензуру, пошукувано дуже енергійно за редакторами й репортерами часопису. Коли найдено поодинокі числа „Метеору" в деяких пластунів у Золочеві й Тернополі, то не тільки покарано їх дуже строго, бо виключенням з гімназії (а 4 зі Золочева з усіх державних і приватних шкіл у державі), але розвязано в Золочеві 15 пл. курінь ім. Пилипа Орлика і 22. курінь ім. Вовчка та 28. курінь у Тернополі. Замітимо, що щойно маючи згаданий часопис у руках, можна гідно осудити цей драконський поступок шкільної влади. У Станиславові заявішено в р. 1925 в діяльности 23. курінь ім. Г. Барвінок при семинарії СС. Василіянок із „нельояльности" опікунки, якій заборонено вчити в українських приватних школах.

Щоби не викликати ілюзії, немовто між рідного рода польською владою нема розбіжности й одноцільности в поступованні у відношенні до української молоді, то адміністраційна влада „заопікувалася" українським пластом зі свойого боку. Коли н. пр. літом 1925. кільканадцять пластунів стрінулися в Карпатах на кількаденній прогульці на горі Маківці, де чимало українських Січових Стрільців лягло в бою з ненависним царатом, скільська староста видав приказ арештувати пластунів, членів шкільного пласту, які були на прогульці зі своїм учителем, пластовим опікуном. Найдальшому пластунку в Стрий, а відтак у Львові, Середницьку, держано довгий час у тюремних норах, де вона набавилася великої нелюдськости. На донос поліції дослівської кураторії, що ученики академічної гімназії ходять до пластової домівки, переведено в 1926 р. строге слідство, внаслідок якого двох учеників прогнано з гімназії.

Ще замітне, що коли бажано залегалізувати український пласт, передаючи львівському воєводству до затвердження статути товариства „Український Пласт", то в р. 1926. (по маевому перевороті) статут відкинено, мотивуючи недостачею дозволу з боку військової влади, немовби то пласт був військовою організацією, або до затвердження статута не була компетентною виключно адміністраційна влада.

Займаючися в цій праці виключно шкільними справами, згадаємо тільки мимоходом про такі цвітки з відношення влади до не-шкільного пласту, як н. пр. це, що в Косові посаджено М. Горбатого, килимарського робітника, двома наворотами в тюрму на 1 і на ½ місяця за організування буцімто „тайного" пласту, а дітей, від 10 літ віку починаючи, засуджено на тюрму за приналежність до „тайного" товариства; що 9 III. 1923. заквативровано військо в селі, в якій мало відбутися пластове свято в честь Шевченка; що в Долині заборонила поліція пластову діяльність; про перезії й арештування у пластунів у Винниках; що припинено діяльність 35-го робітничого куріня ім. О. Тисовського та 45-го сільського куріня ім. кн. Святослава в Калуші; що пластового опікуна, д-ра І. Сохацького в Калуші, покарано 3-денним арештом за організування пласту; що спинено діяльність 43-го куріня в Бібрці, а одним почерком пера розвязано з весною 1928 цілий надійний пласт на Волині, який там організувався й розвивався як секції „Просвіт".

І сьогодня доходять нас случаї про звхвале, злобне нищення пластових українських організацій, про ревізії, серед них та про арешти. Бестії глузяють, бо лякаються того, що в „Пласті" вчиться молодь дисципліни, якої нашому народові все ще не доставало.

Всі ці факти стверджують, що тут не може бути мови про недоглял влади, помилку, необзнакомлення, чи спорадичне надужитя влади. Кичучка наведених фактів вказує вимовно, що тут є система не дати українській молоді розвинути й проявити своєї самостійности, спільноти й однодільности. Але як усюди — так і тут життя покажеться сильнішим від хотіння тих, які зі своєї минувшини нічого не навчилися.

Українське громадянство мусить не тільки виявити зі свого боку як найбільше щирої симпатії до своєї надійної молоді, до її ідейної організації, „Пласту", але й постоятн вперто й рішучо за право молоді на фізичний розвій. Вперщу черґу треба допомогти українській пластовій молоді взяти участь у міжнародному пластовому зїзді, який відбудеться цього року в Англії. Там у-український „Пласт" зарепрезентує не тільки себе, але й українську націю.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ
ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1929.

І. ПРИХІД:

З перенесення з попереднього місяця		$108.99
Прихід в червни 1929		498.95
РАЗОМ		$607.94

II. РОЗХІД:

а) ВИСИЛКА ДО КРАЮ		
1) Рідна Школа	$150.00	
2) Інваліди (по половині на дім інвалідів і допомогу інвалідам)	200.00	
3) На поправленне могил	25.00	
4) На боєвий фонд	75.00	
5) Для тов. „Просвіти"	36.00	
6) Сироти	25.00	
7) Кошти висилки і листів	5.60	$516.60
б) Удержанне канцелярії		25.00
в) Почтова скринка		4.00
г) Дорога		5.00
РАЗОМ		$550.60

III. ЗІСТАВЛЕННЄ:

ПРИХІД В МІСЯЦЮ ЧЕРВНИ 1929 ..... $607.94
РОЗХІД 550.00

ОСТАЄ В КАСІ ОБЄДНАННЯ З КІНЦЕМ ЧЕРВНЯ 1929 $ 57.35

Обединанне Українських Організацій в Америці.

З КЕРТИЧОЇ НОРИ.

На неділю, 9. VI. ц. р., скликала в Кракові до салі ревійного театру „Гонт" „Червінсько-руска організація Згода" загальний „обівательскі вец" з такою програмою:

1) Значіння „руско-черівінської згоди" і її ціли.

2) „Руско-польске стосунки" давно а нині.

3) Промови делегатів зі східних кресів.

4) Внески і дискусія.

О год. 12-тій прийшло на салю коло 300 людей разом з агентами та „членами" цеї аполітичної організації. Прибуло численно й українське студентство. О год. 12.30 піднеслася куртина і на сцену ввійшов непевним кроком „президс і основатєль" цеї організації та покликав (рівнож ізза кулісі) на председателя віча п. Перця — залізничника.

П. Перець почав добирати секретарів, але ніхто з присутних на салі не хотів прияти такої високої „гідности". Тоді п. Перець кивнув пальцем, моргнув оком і зза кулісі вийшло аж двох секретарів. „Вибранці" заняли свої місця і почалось правдиве віче.

Председатель Перець перечитав програму віча і дав голос оснувателеві, щоби пояснив значіння і „ціле" організації „Згоди". „По випадках лістопадових де Львове повстала у нас мисль заложити організації „Червєньско-руска згода", аби бронїць спокойни людек рускі пшед агітацїон українських вивротовцув". Цими словами почав прелегент свою патетичну промову, але зараз же по перших словах „Русіні", „рускі", „русінські" повстав на салі крик, щоби не ображував українського народу. На салю ввійшла поліція, а тепер певний себе прелегент казав освітити салю і кричнув бундючно: „Кто ест одважни, нех зробі бурдел пшед нши светле". Послушні приказови присутні на салі підняли солідний вереск. Спантеличений референт мусів перервати свою „цінну" балаканину і зійти зі сцени, а председатель дав голос О. Яворському, абсольвентови прав, бо так бажали собі зібрані.

О. Яворський здискредитував у коротких і ядерних словах організацію як таку і вказав на її недоцільність. Безхарактерність, рабство та хлібодітство непокликаних до організування українського народу чинників, як рівнож некомпетенція непрошених „заступників" українського народу в східні Галичині виплили на верх як олива.

Неприємну ситуацію хотів ратувати редактор (не знаю якого часопису), але і йому не вдалося оборонити „згоди".

Тут перший раз довелося польському громадянству Кракова почути, що то за ціця „Червінсько-руска згода" і без вагання стало воно по стороні українського студентства. Усі присутні на салі ухвалили вотум недовіря председникови віча Перцеви та напятнували роботу цих чинників.

Шило з мішка вилізло на добре і представники „Червєнськ-рускей згоди" поховалися за кулісі, а на сцені остало двох українських студентів.

По відспіванню національного гимну опустили зібрані салю. — В. Г. („Новий Час").

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИКАГІДНІ МОВИ
о. М. КІНАША
Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.
Замовляти:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

В. Кедровський.

1919 РІК

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.

(24)

Я на цьому спиняюся тут, а далі можливо ширше про це буду говорити, тому, бо в нас старанно затирають цю основну „стратегічну помилку" армії УНР в 1919 році, помилку, яка привела до захоплення Поляками Галичини та повного знищення армії УНР. Ген. Капустянський видав свою працю „Похід українських армій на Київ—Одесу в 1919 році". В тій праці, для якої він за мотто взяв: „Кто в Кіеве нача первє княжіті і откуда руская земля стала есть", цей генерал української армії доказує, як офіцери російського генерального штабу й в українській армії робили „свою русскую дєло". Властиво Капустянський був тим злим геніем української армії, що привів її до страшної для інтересів боротьби за українську державу оборони Польщі від червоних та до допомоги контр-революційним арміям у боротьбі з большевиками.

Коли загальний стратегічний план армії УНР був погуджений для неї, то жадні надлюдські й геройські зусилля кремих частин армії, блискучі тактичні перемоги й і т. д., не могли врятувати армію від загибелі.

Ніби якась страшна доля нависла над українською армією. Як й вже згадав, помер ген. Бронський, а на місце генерала Трекова призначено військовим міністром інтриганта й повного военного нездару ген. Осецького, який відразу став маріонеткою в руках панів Капустинських, Шайбле, Радзінів*) та инших „офіцерів русскаго генеральнаго штаба", що тоді творили мозок українського штабу. Скориставшись випадком, що залишилася найсильнішою Волинська група, куди відходив через Житомір і корпус Січових Стрільців, генерал Осецький перенїс операції української армії на Волинь, аж до ріки Припяті. Запорожський корпус, що був найліпше організований та заосмотрений, в той час вже зовсім одірвався від армії УНР, завдяки допущеному Балбачаном з самого початку боротьби з большевиками оперативного розриву з иншими силами армії, відходив під ударами Григорієва та инших большевицьких військ на південь, до Румунії.

В тому, щоби не переходити армії на терен Галичини, Осецький стрів велику піддержку зі сторони Головного Отамана С. Петлюри, який не хотів згодитися на певне обмеження своїх прав, бо в Галичині, як вже згадав, помер ген. зрозуміння, як розвивалися операції української армії й чому вернувшись із закордону, я знайшов нашу армію не в Галичині, а на Волині. Можливо що цього я ще раз повернуся.

А тепер вернуся назад до свого виїзду з Київа.

* * *

Нарешті прийшов час мого відїзду з Київа в складі посольства до Туреччини. Помічником для мене, як до військового агента в Туреччину, був призначений генерал Астафіїв. Він мусів мене замінити в Царгороді, коли я відїду на Україну, бо ці в мої плянп залишатися довго закордоном не входило, ні С. Петлюра не хотів мене надовго відпускати з центру. Лише тяжкий стан мого здоровля та необхідність добитися переговорів у Сальоніках з командуванням антантських армій на Балканському фронті змушували мене до відїзду.

На останньому мойому побаченню з С. Петлюрою, в його приватному помешканню в готелю „Континенталь", ми в яких дві-три години провели в розмовах про сучасну нашу ситуацію та про вихід з неї. Тут з теж саме висловив, що і в розмовах з міністром Грековим і мені здавалося, що С. Петлюра також поділяв мої думки. На прощання ми умовилися, що коли конче потрібно буде, він викличе мене назад до центру, або коли я побачу, що вже немає мені, що робити за кордоном, а стан мого здоровля дозволить, я передавши всі свої справи ген. Астафіїву, сам поверчуся до державного центру, де потрібна кожна військова та національно-свідома людина.

Серцево й крінко на прощання поціювалися, бо в кожного з нас була думка, що можливо це в останне ми бачимося, такий непевний і тяжкий тоді час був. Але тут же старались підбадьорити один другого, що „ще буде наше зверху" і що таки ми будемо панами в своїй хаті. Важко було на серці й сумно на душі, коли я їхав від С. Петлюри до свого помешкання в готелю „Ермітаж". Невеселе й чорне предчуття тисло в грудях. Адже було ясно, що українська національна влада в Київі доживає останні свої дні. Страшна примара московського кривавого большевизму вже висіла над Київом, чулося, вже огидне дихання московсько-азіятських орд, смердючі хвилі яких вже плескалися навколо Київа.

Останню ніч в Київі я не спав. Цілу ніч просидів за столом та провів у розмовах зі своїми бойовими товаришами, а також із своїми земляками, що приїхали до Київа на Трудовий Конгрес. Ми не малювали собі радісних і веселих надій на ближче майбутнє, але снували пляни визвольної боротьби після того, як червоні московські орди заллють всю Україну. Ми накреслювали перші плани повстанської акції проти червоних московських окупантів та пляни координації повстанської, партизантської акції з українським національно-державним центром та з національною армією. З практики першого приходу большевиків на Україну пізнає Центральної Ради та поведінки червоних окупантів і настроїв селянства, для нас ясно було, що до боротьби між большевиками й селом прийде. Тоді завданням свідомішого українського елементу буде плянова організація повстанської акції та координація діяльности окремих повстанських районів поміж собою та всіх разом з центром і армією УНР.

З КИЇВА ДО ВІДНЯ.

На дворі. — Сердитий міністер. — В Галичині. — Страшні відносини на залізницях. — Вражіння від Галицької Армії, Національної Ради і т. д. — „Наші гулянють". — Зі Станиславова до Будапешту. — Зустрічі в дорозі. — Будапешт.

— Приїзд до Відня.

Настулив день відїзду з Київа 25 січня. — Для мене, мого помічника й разом з тим для нашої дипльоматичної місії до Туреччини був призначений спеціяльний штабний салюн-вагон. Але рано комісар київського двірця та командант стації попросили мене, щоби я згодився зі своїми сопутниками розмістится у вагоні першої кляси, що був майже порожній з тому потягу, до якого мали причипити наш вагон. Це даремно не збіжшувало і без того великого складу потяга, а також призначений нам вагон міг бути вигідним для потреб штабу. Я з охотою згодився, тим більше, що знав, як у нас дуже бракувало вагонів.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НІЯК НЕ ЗРОЗУМІЮ, КОГО ДУРЯТЬ.

Коли береш до рук большевицькі газети, щоби з такою самою цікавістю переглянути їх, як переглядаєш гетьманську „Січ", то бачиш у тих газетах, як большевики „стали в оборону" робітництва від „буржуазії, визискувачів, капіталістів" і т. д. Навіть частенько вони містять у своїх газетах ріжні малюнки на тих „страшних буржуїв" та „імперіялістів-капіталістів", закликаючи робітництво до боротьби з ними.

Як хто лише напише в некомуністичній пресі про необхідність вести пропаганду української справи серед певних чужинецьких закордонних груп, що мають у своїх руках владу й вплив на політику в державі, большевики того негайно називають лькаєм, прислужником капіталізму і т. п. В той самий час вони самі посилають ріжні місії й делегації до найкапіталістичніших та до найбуржуазніших правительств, не звертаючи уваги на те, чи правительства ті демократичні, чи деспотичні. Навіть до папи римського ровсився колись Чічерін, але ужостився лише „ручку стиснути" якомусь папському кардиналові й від того був щасливий радянський дипльомат.

Тут в Америці та взагалі за кордоном вони закликають робітництво до боротьби з капіталістами, а в себе на Радянщині дають концесії ріжним капіталістам та обертають своїх робітників у рабів, з якими концесіонер може розправлятися, як собі того хоче. Тут вони закликають робітництво до „нищення капіталу й ріжних „буржуїв", а самі стараються дати тим капіталам як найвигіднішії концесії, щоб скріплялися, росли та більше робили утисків робітництву в инших державах.

Того, хто не клене на кождому кроці „буржуїв", большевики називають несвідомим, зрадником, ворогом робітничого люду, а самі в себе у Москві приймають тих буржуїв так, як ніколи навіть царська Росія їх не приймала. Визискувачам, капіталістам, „кровопийцям" і т. д., як большевики називають всіх капіталістів, вони роблять великі парадні зустрічі й лижуть ручки капіталістично-вельможним панам, бо сподіваються від них дістати соби також якийсь процентик з того капіталу, що набутий ними з поту й крови американського, чи якого иншого робітництва. Большевики на ділі зовсім инакше ставляться до тих капіталістів, як вони говорять нам. Вони радіють, що до них їдуть капіталісти побачити багато ріжних чудес і знайти терен для свого капіталу, та нових рабів для своїх підприємств.

Кожного дня большевики кричать про імперіялізм, мілітаризм инших правительств, а самі подають відомости й фотографії зі своїх військових частин, зі своїх змілітаризованих спортових організацій, тощо. Кричать проти імперіялізму иншого, а самі підбили під Москву: Україну, Білорусь, Кавказ та сотки инших народів. Коли большевицькі газети подають яку чужинецьку фотографію, хочби навіть з діточого якогось спортового клюбу, чи організації, то підписують під нею, що так імперіялісти-капіталісти виховують свою молодь для боротьби з пролетаріятом. А коли подають фотографії з червоної московської армії, чи з яких инших військових організацій, або ріжних чинників війни, то неодмінно говорять про московський пацифізм і т. д.

Кого большевики цим думають дурити, не знаю, але я дивуюся, що вони вважають такими дурнями й паїванми всіх робітників, коли думають, що вони повірять большевикам не зрозуміють їх дволичности. Большевики у своїому поведенню та залишенню перед всіма капіталістами й буржуями далеко переходять все те, що можуть вигадати ті, кого вони часто називають прислужниками і льокаями світової буржуазії. Такою тактикою можна дурити лише темняків, наївних та дурнів, з яких і большевикам не буде велико-го хісна. Хто хоче, щоби за ним ішли маси, той мусить сам бути принціповим та йти безкомпромісовим і ясно витиченим шляхом. Большевики цього не мають, а тому й тримають маси в своїому посіданню лише дурением, терором, поліційним догядом та військами чека. Але поза Радянщиною ім не здурити свідомого своїх класових і національних інтересів робітника, а тому й пристають до них лише безбатченки та несвідомі з своїх класових інтересів робітники.

Юнійний робітник.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Ньюарк, Н. Дж.

(24)

Такий визов кинула діепезія, коли зажадала, щоби священики видобули свої підписи зпід тої відозви, що була поміщена в справі святкования 10-ліття Франка, а яку видало Обединне.

У відозві до ширення культу Франка, культу того, що горів найсвятішою любовю до свого народа і огненним словом вщіпив ту любов в серця міліонів.

Він не тільки сам не сумнівався в воскресний день нашого повстання, але заставляв нас вірити в то воскресенне.

У творах малював пути, що течуть з чола працюючих і словом сильним мов трубою звав за собою міліони до боротьби за щастє, поступ і волю і там, куди тільки доходило слово Франка, родилася сила і завзяте; там не родали, а добували кращу долю в боротьбі.

Проти цього написав д-р Назарук брошурку: **„Чи може український нарід приймити і ширити культ Франка".** Оту брошурку розсилала паками **епископська канцелярія,** бо її коштом її видано. Там сказано, що Франко міг бути великим у нас чоловіком, але ним не був, бо не був церковним.

Ніколи ніде не намовляли ми громади до панахид за Франка, але ми говорили що инше.

Ми подали, що Коєшюшко був масоном, а в тім часі, коли ми святкуємо память Франка, вся американська Польща святкує память свого героя, що убував, за того невірующого правлять всюди богослуження і не тільки священики, але й епископи виголошують палкі промови. І то епископи католики.

Ми подали за полковника Бема, Поляка, що помер на тугецькій землі, і приняв там магомеганську віру, збісурманився. А центер спроваджували його мощі до Польщі, а в торжествах взяло гремізяльну участь польське духовенство.

Ми подали на примір визначного католика і проводиря Словаків о. Глінку, що досить витерпів за католицьку церкву, але, хоч який ревний католик, брав як кайреві участь в святі еретика Гуса, національного чеського героя, якого спалено на кострі за виступ проти римської церкви.

Майно власність громади і її заряд.

А тепер закликаю вас, делегати:

Рішайте по своїм званню і совісти, чи це є та десята чи сота частина того, що ми вам тут навели: Чи це видумка, чи особиста пімста, як це деякі аморальні особінки представляють, чи це чесна боротьба, яка веде наш нарід до поступу і визволення з духового і фізичного рабства. Рішайте, чи ми є товпа неуків, диких звірів, яких треба загогом цівгати; чи люди, які дозріли, щоби власними силами будувати і власними силами собою правити. Рішайте, чи ми маємо вірити у свої сили, чи по орієнтаціях на Варягів, Половців, Печенігів, Візантію, Турків, Шведів, московського господаря, Польщу, центральні держави, антанту, Вилсона. Чи маємо ще тепер зачинати від орієнтації на Польщу в тім приманчивім виданню, що „звється орієнтація на захід", бо нінкого дійсного заходу в Польші нема; захід добачують в Польщі тільки Яцкови і Твердохлібів, й Андрії Левицькі, нюйоркський „Нови Свят" і „Український Вістник".

На це кольто ніхто нас не переробить, на ту службу ми не підемо. Ми далі будемо боротися проти духовних і світських рабів, що не мають ніякої віри в силу нашого народа, в тій надії, що подавляюча більшість наших членів і присутних тут делегатів йде з нами, добачуючи в тім способі боротьби вже розвиднюючійся день соборної вільної української держави.

Ми не будемо німими псами.

На поставленне Максимом Головчаком, дел. від. 146, внесенне, поперте Михайлом Ключиком, дел. від. 39, засіданне замкнено в год. 4.30 попол. По засіданню всі делегати удались до фотографії, а відтак до Елізабет.

(Дальше буде)

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ОСЬ ДЕ КІНЧИК ХВОСТА...

З усіх міркувань, а насамперед з виробничого погляду требаб було уже давненько передати заводи „Клєцький Чавун" і „Червоні Плугатарі" Всеукраїнському трестові сільсько-господарського машинобудівництва. Цього вимагає господарче життя. Це треба зробити для того, щоб була змога обеднати заводи, що виробляють с.-г. машини, в один Всеукраїнський трест.

На жаль, цього не розуміють ці ВМП, ні металотрест. Вони тихенько, але завзято, борються, щоб не випустити зі свого тресту ці заводи.

Уже було кілька постанов про те, щоб заводи передали. А ВМП і металотрест наче змовилися й заводів не передають. **Була вже й постанова Укрекономнарди, а заводів ще й досі не передано.**

„Собаку" цієї справи хоч і закопали, але „хвоста" видно. Металотрестові потрібна сировина для виробу ліжок, а цієї сировини на ринку немає. І коли б не заводи, що виробляють с.-г. машини, то Металотрест, мабуть, не виконав би програми виробництва ліжок. Цілком зрозуміло, що в добу індустріялізації насамперед треба виробляти с.-г. машини, а не ліжка. Але, очевидно, Металотрестові більше до вподоби виробляти ліжка й тому він розподіляє сировину і для с.-г. машин і для ліжок. А що через це завод „Червоний Плугатар" не може виконати програми й має збитки, про це Металотрест і не хоче знати. Наприклад, на заводі лежать колеса для сівалок, разом щось 1,500 штук, тільки тому, що нема дроту, бо той дріт вживають на виробленя ліжок.

Лінію Металотресту, як би він не приховувався, легко зрозуміти. Тепер він надумав будувати мотори для човнів, для велисопедів та інші дрібниці. А через це „Червоні Плугатарі" ніяк не можуть одержати заліза, яке повинно було бути на заводі ще 1 березня. Куди витрачують це залізо? Тутиж, куди й дріт і чавун. Досить сказати, що Металотрест виконав програму виробництва ліжок на 120%, щоб зрозуміти, яку політику запроваджує Металотрест.

Тепер зрозуміло, чому не виконують директив ближчих інстанцій і чому є ота тягнина. Цікаво тільки знати, доки ця гра продовжуватиметься?

Є.

(„Пролетарська Правда", Київ).

НЕ ПІДМАЖЕШ — НЕ ПОЇДЕШ.

На чудовій околиці, що вся втонула в зелені, міститься робітниче селище заводу „Большовик". Саме проти заводу вишикувались рівненькими рядками нові, чепурні будинки.

І не один робітник з жадобою поглядає на ці будиночки через тин. Але, щоб мати таких три кімнати з кухнею, ванною й садочком — треба зразу виплатити 10% вартости їх, а це рівно 700 карбованців.

І неодну ніч не спав слюсар Дегтяренко — все думки ройлися йому в голові... Хоч і як заощаджував, хоч як обмежував свої потреби, а такої суми не збити.

І от якось чудового дня і справді перебрався Дегтяренко в селище. Здивувався весь завод.

— Ну і щастить людям: і дядька в Америці в нього немає, а грошенят десь розжився...

А справа була дуже проста. На заводі частенько трапляється відрядження: то треба налагодити роботу казанів на цукроварні, то скласти елеватора для Торфбуду. Їздять хлопці й за Урал, працюють і на Дону, і на Кавказі. Робота там не легка, але заробити можна більше як по 1.000 карб. привозять звідтіля.

Але як же зловити оте відрядження? Охочих їхати туди — увесь цех. Тільки й надії, що на майстра. Захоче — піше, не захоче — не піше.

А воно вже давно відомо: не підмажеш не — поїдеш. От і мазали, і їздили. Дехто й цілий рік їздив.

Ще при покійному майстрі слюсарного цеху Стрільківському розквітало це змагання. Той брав гроші, не гребував, коли трапиться, й тютюном.

А тепер — не ті часи. Приємно посидіти серед своєї семї за вечірнім часом. На столі новенький нікльованний самовар, жовтє, як янтар, масло з Дону, смачне/ сало з Полтавщини, пиріжки з сибірського борошна.

Від Стрільківського підмазування перейшло до Мазюка, а там і до теперішнього майстра слюсарного цеху, Уткіна.

Обидва вони партійці — висуванці.

Звісно, обидва вони запереручують, що брали хабарі. У Мазюка виходить, що дружина купила самовар „у розстрочку". А з Уткіним трохи не так було. Коли принесли йому самовар, то якось несручно було відмовитися від нього: не хотів образити людину... А втім, він подав поштову розписку, що гроші за самовар заплатив... через три місяці, а що продукти привозили йому — то це прямо так, по-товариському.

Не знаємо, де Мазюк. Його кудись відрядили на якусь посаду. Не знаємо, як йому пється і чай з подарованого самовара. А ось Уткін — той дуже сумний ходить тепер на заводі.

А чи довго він це тут ходитиме?

Я. Ясинський, Н. Бартелев.

(„Пролетарська Правда", Київ).

INTERNATIONAL PAPER COMPANY

New York, July 10, 1929.

Заряд Директорів пропонує виплатити дивіденду шість-десять (60 ц.) центів від шера, від звичайного стаку компанії, платної 15-го серпня 1929, записаним шерохлям, записаним на приємні 1-го серпня 1929.

Чеки вишлеться почтою. Книги зміни не будуть замкнені.

OWEN SHEPHERD,
Vice-President and Treasurer.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

На хрестинах у громадянина Поливчака зібрано на Рідну Школу 19 долярів, які вислани через Обединання.

ВУСТЕР, МАСС.

На Рідну Школу й Бойовий Фонд.

Громадянин Йосиф Зазуляк переслав через Обединання до Рідного Краю 10 долярів. Гроші розподілені так: 4 доляри на Рідну Школу, а по три доляри на інвалідів та на бойовий фонд.

МАНЧЕСТЕР, Н. Г.

На Бойовий Фонд.

На хрестинах у громадянина Василя Медведя гості зложили на бойовий фонд 4 доляри, які переслані через Обединання. Жертви зложили слідуючі особи: В. Медвідь, Н. Борса, Н. Кухар і М. Медвідь по 1 доляру.

П. Кухар.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Жертва на Рідну Школу.

З концерту обединаних товариств і церковних громад міста Шикаго вислано через Обеднання на Рідну Школу 4 дол. 50 центів.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Жертва на інвалідів.

Громадянин К. Скороодиский прислав до Обеднання такого листа.

„Посилаю 2 доляри на інвалідів у Рідному Краю. Гроші ці я даю зі своєї допомоги у висоті 25 долярів, уділеної мені УНС з Фонду запомогового. Я відчуваю біль так самого, як і вони, бо не маю одної ноги, але вони, бідаки, ще більше терплять від мене, бо я принаймні маю який такий протилок, а вони не мають навіть до голови приклонитися.

Е. Скородинський.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Жертва на Рідний Край.

Громадянин Генсьорський переслав через Обеднання до Рідного Краю 5 долярів. Гроші ним розподілені так: 3 дол. на інвалідів, а по 1 дол. на дім для письменників, для політичних вязнів і для студентів, що учаться в Празі.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірка на інвалідів.

Громадянин Т. Каськів переслав через Обеднання збірку на інвалідів у сумі 38 долярів, яку зложили вірні української греко-католицької Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Добрий примір для других.

Дня 22. червня зібралося кілька родин на забаві у громадян М. і Катерини Гуль. На тій забаві гості не забули за наших героїв інвалідів і зложили для них допомогу. Жертви давали як слідує: М. і Катерина Гуль $2.00; В. Репужинський, М. Федорчак, І. Савчук, І. Мазур, І. Жук, А. Матійшин, Розалія Левицька, В. Кожюк, П. Лозінський по $1.00; С. Морозович, М. Левицький, І. Лазірко по 50 ц.; В. Хидьо і І. Абель по 25 ц. Разом зібрано всього 13 долярів.

Гроші вислані до краю через Обеднання в Филадельфії. Збіркою занялися: Мих. Федорчак і В. Репужинський.

Гість.

ТРЕБА ПРЕДСТАВИТИСЯ.

(Звідки пішла ідея кольонізації Аризони і хто нею керує).

Є дві ідеї, які мають протилежні цілі, а працюють спільно. Перед роком видвигнено думку заложити українську кольонію в Аризоні — і в тім напрямі пішла праця. Здавна однак суспільні діячі в Америці працюють над тим, якби розпровадити густе населенне східних стейтів по просторах західних стейтах. Конгрес Злучених Держав іде на руку тим суспільним діячам і від себе підмагає, чим може, як от хочби будовою Озера Розевелта, а тепер пропонованою будовою греблі Боулдер Дем в Аризоні. Стейтове правительство в Аризоні і „сталятива роблять від себе всі можливі заходи, щоби приміщати нових поселенців і дати їм всяку поміч в початках. Ті стейтові чинники будь на руку дуже впливовій організації, зложеній з представників промислу торговлі, банків, рільничо-господарських організацій, майнерських інтересів і т. п. Ся організація називається „Індостріяль Конгрес" — „Промисловий Конгрес" — і має на ціли переведенне в практиці ріжних плянів, намічених суспільними, федеральними, стейтовими та иншими чинниками. До помочи Промисловому Конгресови стають ріжні могучі підприємства, котрі мають кромі того ще й свій власний інтерес. Таким могучим впливовим підприємством є звісна Содерн Пасифик Ко., що має свої залізничі шляхи в Аризоні.

Коли перші спроби переселити Українців до Аризони йшли дуже пиняво, треба було залишити акцію на якийсь час і занятися основним підготованнем діла. При помочи одного Американця українського роду йшли переговори межи представниками Промислового Конгресу, Торговельної Палати, залізничою компанією Содерн Пасифик Лайнс, стейтовими і федеральними чинниками та приватними спілками і иншими підприємцями, котрі мають в своїм посіданню озера та штучно наводнену землю і висилком сей майже цілорічної праці було створенне зовсім окремої кольонізаційної спілки, зареєстрованої в стейті Аризона з закладовим капіталом міліон долярів під назвою **Аризона Модел Фармс Корпорейшен.**

Ся кольонізаційна спілка веде кольонізаційну працю при допомозі всіх висше згаданих інтересованих чинників. Її програма однак не обмежується на праці серед самих Українців, бо стейт Аризона дивиться на свій бизнес. Однак український елемент знайде вс. висше згадані чинники по своїй стороні. Представники Аризона Модел Фармс Корпорейшен перевели основні студії над характером української імміграції і переконалися, що наші люди надаються знаменито до управи рілі. Арізонським представникам звісні осяги Українців в Канаді і в Бразилії і тому вони радо хочуть приняти Українців і дати їм змогу творити своє власне житте в українській кольонії, яку можуть створити самі Українці, коли поїдуть на перші оглядини земель в перших днях місяця вересня (Септембра).

Плян кольонізації наводненних земель уложений так, щоби чоловік власною працею міг стати зовсім незалежним господарем принаймненше на 20 акрах землі, коли хто хоче рускатися на звичайне фармерство. Хто хоче виключно віддатися огородництву, садівництву, молочарству, годівлі безрог, чи инший тадузі господарствам, має се заначити в згоді-шенню („аплікації") і відповідно до того дістане наділ землі, поміч при отворенню господарства, безплатного стейтового чи повітового інструктора господарства і т. п. Окремо є уложений плян сплати землі при помочи „Федерал Ленд Бенк" та сфінансованя будови домів і господарських будинків. Правне посіданне землі забезпечене в: PHOENIX TITLE AND TRUST CO.

Хоч стейт Аризона хоче мати як найбільше людий, які моглиби управляти землю і в той спосіб мати на місці рідні плоди для виживленя майнерських робітників та людий занятих в инших галузях праці, то однак ніяк не хочуть допустити сюди міських нуждарів. І тому Аризона Модел Фарм Кордорейшен ставить певні вимоги, які будуть помічні й Українцям при створенню кольонії. Найважнійше те, що кольоніст мусить бути чесного характеру і робітящий. **Колиби то роді побуту показалося, що чоловік не може дати собі ради з дальшим господарством, або прямо не хоче працювати, тому Корпорація зверне вложені гроші разом з процентом і відбере землю.**

Маючи на думці творити українську кольонію в Аризоні, треба приноровитися до тих вимог. Зрозуміле, що серед Українців богато убогих людий, яким треба підпомогти стати на ноги. Не можна однак зачинати великого діла переселення з найбідніших. Противно: Ті, що вже доробилися трохи гроша, повинні піти перші і щойно тоді взяти біднійших. Може на пр. вложити дехто 3,500—5,000 долярів, закупити значнійший шмат земли на сплати і післати тамтудн якогось біднійшого від себе на господарку, доки не сплатить землі. Тимчасом сей заступник-господар буде мїг платити властителеви рент, доробляться свого маєтку і закупити собі ненаводнене ще поле по кількадесять долярів за акер. Коли певна скількість власників ненаводненої землі заложать собі водну спілку, тоді постараються о свою власну воду і заголодарить нові землі. На разі се буде затяжку недосягненого, і тому наперед повинні туди їхати люди з грішми. На теперішний час 3, 4, чи 5 тисяч долярів не велика сума гроша межи майнерами чи промисловими робітниками. За сей гріш набуде чоловік знаменитий варстат праці і стане піоніром великого діла: творення української кольонії в стейті, який може стати Українцям в пригоді.

Творенне української кольонії буде залежати в першій мірі від тих людий, що поїдуть на оглядини в початках місяця вересня. Тоді вони можуть вибрати секцію для кількасот родин на певний протяг часу і старатися стягнути сюди других Українців по якімсь часі.

Для оглядання землі трапляється незвичайно добра нагода: Аризона Модел Фармс Корпорейшен заключила з залізничою лінією Содерн Пасифик (SOUTHERN PACIFIC) умову, що за 60 долярів може чоловік поїхати там і назад вигідними Пулман возами, на'яких забезпечене спанне, а решту доплачує Аризона Модел Фарм Корпорейшен, бо увесь видаток виносить нересічно 125 дол. зі східних стейтів. Прогулька буде збірна і належить зголошуватися до підписаного. Гроші однак вплачується прямо представникам лінії SOUTHERN PACIFIC LINES. В той спосіб кождий чоловік забезпеченний перед яким небудь непорозумінем. SOUTHERN PACIFIC LINES се є одна з найсильнійших ліній, має свої кораблі і залізничі шляхи і звісна в Америці та Мексико під іменем „Морган Лайн".

Підписаний є управителем українського відділу цілої організації і просить отсим своїх Земляків обертатись прямо до нього зі всіми справами поїздки і закупна земель та наладженя инших справ, звязаних з основанием української кольонії з Аризоні.

(Огол.)

Д-р Семен Демидчук, управитель
ARIZONA MODEL FARMS CORP.
Ukrainian Section
30 East 7th Street, New York City

ВАЖНЕ ДЛЯ П. Т. УЧИТЕЛІВ РІДНИХ ШКІЛ!

Кождий учитель Рідної Школи повинен інтересуватися і студіювати методику української мови, а свое знання використувати при навчанню того предмету в школі.

Поручаємо П. Т. Учителям отсі нові підручники методичні:

1) **Методика Стилю: Б. Заклинського для всіх шкіл з додатком практичних задач (Методика письменних вироб), обем книжки 12 аркушів друку. Ціна ..... 75 ц.**

Повисші книжки можна замовляти у Свободі:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВІ,

(Жертви, надіслані до Обединення в червні 1929 року)

Ст. Луїс, Мо. д. Текла Єзусько переслала збірку, призначену на Рідну Школу 21.55

Ньюарк, Н. Дж. с. Кушнір переслав дохід з концерту з дня 14. мая, призначений як слідує: Рідна Школа $8.80, інваліди $7 і боєва організація $7. Разом 22.80

Нью Йорк Сіті. д. Дроботій переслав від Укр. Прав. Громади при 14 вулиці жертву на Рідну Школу 41.00

Нью Йорк Сіті. д. Барнельчий переслав збірку, призначену на поправлення могил стрільців Укр. Армії 26.00

Аксіополь, Конн. д. Радзіх переслав збірку з хрестин в гром. Куліцька, призначену на Укр. Інваліди 22.00

Гентгемк, Мишг. д. Патра переслав збірку, призначену на боєвий фонд 19.00

Бріджпорт, Конн. д. Бих переслав від пароxіяни жертву, призначену на Рідну Школу 26.00

Гартфід, Па. п. Ева Грицик переслала від Союза Українок збірку, призначену на Рідну Школу 9.25

Стратфорд, Конн. д. Гальскевич переслав від д. Постольського на інваліди 1.00

Вілмердінг, Па. д. Боришкевич переслав збірку через д. Хандогу, призначену на Рідну Школу 10.00

Гайлінг, В. Ва. д. Дуткевич переслав на будову Дому Укр. Інвалідів жертву, котру зложили як слідує: по $25.00: Бр. св. ів. Хрестителя, від. 56 У. Н. С., Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 101 У. Н. Помочи; і Бр. св. О. Николая: Сестр. Пр. Діви Марії, від. 212 У. Н. Союза $15.00, а Укр. Ам. Робожанський Клюб $10. Разом .. 100.00

Колчестер, Конн. о. Проковчук переслав збірку, перепеденну в церкві, св. Івана Хрестителя, призначену на Рідну Школу 12.25

Амстердам, Н. Й. д. Сабрко переслав збірку в укр. гр. кат. церкві, призначену на кравеі Сироти 10.35

Вунсакет, Р. Ай. д. Бардачевський переслав від комітету допомоги Рідному Краєви жертву, призначену на Укр. Інваліди .. 50.00

Нью Йорк, Н. Й. з хрестин в гром. Бликівал на боєвий фонд 21.00

Пасейк, Н. Дж. о. Василь Горохівський жертвував на читальню „Просвіти" в Марямполи 1.00

Гентгемк, Мишг. д. Крупка переслав збірку, призначену на Рідну Школу 13.30

Толідо, О. д. Кульматицький переслав збірку з мітингу членів Бр. св. О. Николая, від. 167 У. Н. С., призначену на Рідну Школу 12.75

Джоліет, Ілл. д. Кочан переслав як вкладку до „Просвіти" $25, за книжки $5, а $3 на журнал „Нова Хата". Разом 33.00

Бріджпорт, Конн. д. Гавка переслав збірку з весілля в гром. Шевчука, призначену на Укр. Інвалідів 9.20

Елізабет, Н. Дж. з хрестин в гром. Поліцчака на Рідну Школу 19.00

Манчестер, Н. Г. д. Кухар переслав збірку з хрестин в гром. Медлида на боєвий фонд 4.00

Шикаго, Ілл. д. Куропась переслав додатково з концерту Тараса Шевченка суму $4.50, призначену на Рідну Школу 4.50

Вустер, Масс. д. Зазуляк жертвував на Рідну Школу $4, а по $3 на боєвий фонд і Укр. Інваліди. Разом 10.00

Разом переслано через Обединення на старий край в червні 1929 $498.95.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ГДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Сідаючі відзди:

ЕСТОНІЯ .... Серпень 10.
ЛИТУАНІЯ .... Серпня 31.
ПОЛОНІЯ ..... Вересня 7

По дальші інформації годоситися до місцевих агентів або пишіть до:

BALTIC AMERICAN LINE
5 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ВІДОЗВА

членів товариств: читальні „Просвіти", тов. „Луг" і кооп. „Надія" в Сорокцу, пов. Скалат, до високоповажаних співгромадян і братів Українців громада Сорокца в Америці.

Ми, відпоручники згаданих товариств, свідомі сего, що на нас тяжить обовязок вдержання народньої карности, яку в повоєнному часі та теперішньому мжнартійному розгарі так тяжко вдержати.

Обговорюючи справи на спільній авкеті, ми прийшли до переконання, що духова орхестра є конечним орудником для зосередження, головно молодіжи, також для возвеличання торжественних хвиль і народніх свят, підчас яких ми маємо нагоду промовляти до глибини душі своїх громадян і сталити їх серця до дальшого видержання на народніх позиціях.

Всі прочі сусідні села вже нас випередили і позаводили в себе орхестри і такі є вже майже в кожному селі. Ми однак з браку фондів остали позаду. Надіємо однак не тратимо і стараємося всякими силами дігнати инших.

При тому звертаємося до своїх односельчан і братів в Америці, допомогти нам своїми жертвами на фонд „Орхестра" в Сорокцу. Ми будемо дуже вдячні, що слава і розвій нашого рідного села лежить на серці Вам усім, а хотяй і тілом далеко від нас, та душею радієте поступом рідної громади.

Честь і жертводавців буде зверхана першим концертом новоосновної орхестри, на котрій будуть запрошені і ті, котрі почуваються до родини жертводавців.

Отсим уділяємо повноваласть Вп. Теодорови Свистунови в Филаделфії до збирання жертв і пересилання їх враз з дорученими листами на адресу: Читальня „Просвіти" в Сорокцу на фонд орхестри.

Остаємось з товариським привітом.

Сороцко, дня 8 квітня 1929 р.

За Виділ чит. Просвіти:

о. Андрій Гумницький, Данило Денис, Петро Каракуць, Петро Шупа, Павло Гнида, Микола Мудрий.

За тов. „Луг":

Олекса Калиняк, Ілько Калиняк, Процик Василь, Гнат Мартинюк.

За управу кооперативи:

Гринько Свистун, Павло Гарматій, Тимчак Ілько.

Отся відозва' прийшла до Филаделфії на руки п. Теодора Свистуна, котрий сейчас скликав всіх односельчан села Сороцка на збори. На зборах вибрано комітет, до котрого ввійшли: п. Микола Самбір, голова; Василь Граб, касієр; Теодор Свистун, секретар.

Адреса комітету:

Wasyl Hrab,
805 N. Ringold St.,
Philadelphia, Pa.
Т. Свистун, секретар.

КОРАЛЕВЕ ЦАРСТВО.

Коралеві-рафи є в усіх частях світа за виїмкою Европи. І то дуже богато. Султан, що володіє над групою острівців на східному побережі Австралії — себто над Лікадивами та Малядивами — називає себе „володарем 12 тисяч островів і атолів". Здовж східного побережа Австралії тягнеться цілий рій коралевих острівців і дуже малесеньких острівчиків. Часом видно цілими тузинами, а навіть сотками низькі горбки і вершки скель. Чотирнадцятьсот кільометрів тягнуться вони здовж суші. Австралійські коралеві острови є найбільші в світі; є їх десять тисяч.

Ті рафи є дуже ріжні. Лише в одному вони подібні до себе. Море довкола них молочно зелене, часом найгарнішої смарагдової краски. Саміж острівці пізнати по темно-багряних пружках. Але звичайно знімається понад поверхнею моря поміж коралевими рафами вапнякова скеля, а море довкола раф уже пінисте. Здалека така рафа виглядає наче паща, повна білих зубів. Коли корабель — навіть найсильніший — попадеться між коралеві рафи, то там же його загибіль. Висісти на цих „зубах" (так тубильці називають коралеві острови) в некраевій шалюпі годі. Її розбиляби напевно буруни (великі филі), що часом бувають високі навіть на десять метрів. Лише на човні муринів можна бути безпечним.

Вода довкола лягунів чудно синя і дрозора. Так і манить, щоби купатися в ній — колибі лягуни просто не кишіли від акул (риба-людоїд). Як лише побачуть людей на побережі, вже збирається їх ціла гурма — жадна добичі. Але може повиснеське вісілякої риби, тож акула має доволі поживи. Чистенька кристальна вода так розігріта денною спекою, що коли від вітру трохи похолоднє, то аж парує. І майже все понад спокійним плесом води знімається мряка, знімається згору наче вежа. Досвідчений моряк по такому стовпі пари пізнає, що наближається до атоля.

А під ясною хмарою, в блакитній воді видно цілий звіринний та ростинний світ. Вода така прозора, що видно на тринять метрів у глибину. На дні пізнати ще малі морські раки та поодинокі цвітучі коралеві цвіти. Око не визнається в цьому пестрому огороді. Яскраво-біло блискується цілий корч коралевих звіряток. Це найзвичайніші з усіх камінистих коралів, мадрепоре, що часом творять справжні ліси. Під ними та між ними є подушки з голубими, свіжозеленими, а найчастіше темно-ліліевими, багряно-червоними та помаранчево-жовтими головками. Коли таку подушечку підіймемо, то побачимо, що всі коралі мають камінистий кістяк, саме той, що коралі згинуть, то він так снігово-біло блискується, але він потягнений живою колировою корою. В тому екелеті жиють подібні на правильні групки, поодинокі поліпи, з яких розростається такий цілий коралевий корч. Це мале звірятко, не більше як цвітка. І звірятко це називають морським гвоздиком. Ця морська рожа, виділює зі споду вапно (вапняний кружок), яким прикріплюється до основи. З таких кружків утворюється потім звіздиста вапняна стяжка, що зновь лучиться перстенями в формі вежі. А само звірятко сидить усе на вершечку часто розгалужених веж, що злучені з ним пуплішками.

Є найріжніші роди коралів. Т. зв. мозкові коралі виглядають наче справжній слонячий череп, а творять найдивовижніші закруті; т. зв. грибові коралі подобають на шапки грибів. Ще инші творять камяну поволоку, зпоміж якої вистрілюють цвіти. А ці осимраменні цвіти це ніщо инше, лише рамена коралів, якими вони ловлять добичу. Вони легесенько порушаються у воді, витягаються трохи та нападають, коли наближиться якесь звірятко, а ще радніше, коли їх торкнеться шматок гнійючої риби або морської віочкої ростини. Бо коралі їдять усе, навіть падлину та належать до великої санітарної морської армії, що очищує морську воду. Тому коралі сидять на плоских скелистих побережах, не занурюються ніколи глибше, як на пятьдесять метрів, любять найбурливіші филі, бо вони приносять коралям не лише воздух, але також богато погибших звірят, якими кормляться.

Та і в лягунах і в зовнішніх берегах раф, де филі лютують, коралі є лише цвітами в огороді. Властиве коралеве царство творить що инше. Широко простягається такий килим червоно-ліліевих або біло-лискучих ростин, що бувають такої ж вапняка, ще й до того з дуже твердого вапняка. Це т. зв. вапняні водні (віочкі) ростини. Їх далеко більше, ніж коралів. А ще більше є вапнякового піску та жовтого, вапнякового намулу. Цим намулом на дні заліплені всі щілини та розколини. Часто з цим намулом зліпленої до купи в могутні скелі: мушлі, мертві коралі, водні ростини. Гарні коралі творять лише дах, а сам дім збудований з вапняка й піску. Де ростуть коралі, там поверхня води манить око пестрими барвами. Там цвитуть коралі чарівними красками, а посеред них мають легенько т. зв. морські пера, чудові червоні віяльці, горгонії, морські гвоздики, морські рожі, їх богато-богато, вистають ліліеві та чорні морські їжаки, повзуть ультрамариново-сині або ярко-зелені та червоні наче ляк морські звізди (звіздані), цілий рій найгарніших риб, пестрих наче папуги (тому теж зовуть ці риби папугами) пересуваються сюди й туди. Є там сині наче васильки (блавати), інші сірчано-жовті, а найчастіше трапляються т. зв. куфрові риби з двома рогами, вгорі плавають фіолетні медузи та т. зв. огневі вальцеваті риби, а глибше вганяють і воюють лисячі таксамо пестрих морських раків, велитенська мушля розділюється, влискуються червоні дзиги (бомки), непорушно стоять рогові губки. Сірково-жовтий або цукрово-білий морський мох махає ніжними ниточками, а всього чіпляються брунатні та червоні водорости (віочкі ростини). А всьому цьому додає якогось чару зелено-лискуча вода, в якій заломлюються райдужні проміні сонця. Ця ніжномаиітність барв, форм пригадує пестру леваду, але вона рухлива, фантастична, повна життя. Тай цей намул, цей пісок, коли оглянути його крізь побільшаюче скло — повен життя. Крізь побільшаюче скло побачимо в намулі знову инший світ, бо і там усе живе, або бодай є там останки життя.

ПОДЯКИ.

Я, низше підписаний складаю щиру подяку Головному урядови У. Н. Союза за виплачення мені допомоги в сумі 50 долярів з Фонду Запомогового.

Микола Єванів,
член 227 від. УНС, в Реймі, Па.

—o—

Я, низше підписаний, член У. Н. Союза, складаю щиру подяку У. Н. Союзові за уділення мені запомоги в сумі пятьдесять (50) дол. з Фонду Запомогового. Взиваю тих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби вступали до орґанізації УНС і обезпечили себе й свою родину.

Іван Тихойкий,
член від. 183 УНС,
Шикаго, Ілл.

ПОЗІР! — БРІДЖПОРТ, КОНН.!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ СІЧИ

— відбудеться —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ

ПІКНИК

В НЕДІЛЮ, 28. ЛИПНЯ 1929 Р.

В ПАРКУ В. ВЕНГРИНОВИЧА.

Українська Громадо:

На сей пікнік згадане товариство запрашає всіх громадян як старших так і молодших, де весело забавимось до схочу на свіжім воздусі. Буде приграваги українська музика.

Комітет.

P. S. Боси будуть відходити від 1-шої годнини пополудни від церковної гаї на Beach St. 169,7-8

PAINFUL CORNS

Loosen—Lift Out

A little known Japanese herb, the discovery of an eminent German scientist (Dr. Stickel) instantly soothes the corn, callous or wart, then loosens it so that shortly you can lift it right out. This new discovery called "Corn Fly" excites the white blood corpuscles to action and granulates the corn at its root so that it drops out and leaves no trace of scar or soreness.

You will also find "Corn Fly Foot Bath Powder" a boon for sore, tired or perspiring feet.

"Corn Fly" for corns, 35c, "Corn Fly Foot Bath Powder" 25c, and "Corn Fly Bunion Remedy" 50c, (all three—$1.10 value—for $1.00), are sold under a positive money-back guarantee by Hi-Gene Co., Newark, N. J., or local druggist.

ЖАРТИ.

Можна помилитися. До уряду прийшов якийсь чоловік, що підозріло заточується:

— Пр-о-шу-у па-па-нів, я п-р-и-й-шов тут зго-ло-си-ти бли-з-ня-тів.

Урядовець: — Адеж, пане, ви говорите тут „прошу панів", а чи ви не бачите, що я тут лише сам один?

Пияк: Пе-пе-пра-ша-ю, то я краще піду до-до-му і по-див-лю-ся, мо-же на-роди-лося лише од-но!

—o—

Обманений шах. Знаний французький археолоґ Діляфоа переводив у Персії розкопини в старинних завинах. У розкопках брала участь також археольогова жінка, але не виходила инакше, лише в мужескому одязі, так, що майже не різнилася від свого безусого чоловіка. Про вчену подружу пару довідався перський шах і попросив французського консуля, щоби представив йому славного вченого. Археольога Діляфоа представили згідно з двірським церемоніялом. Після авдіенції сказав шахові драгоман, що тут є присутня також археольогова жінка, чи не схотів би, щоби й її представити йому. Ласий шах, думаючи, що зазнакомиться з гарною Паріжанкою, згодився, щоби жінка явилася перед ним. Та годі змалювати його студування, коли побачив входячого мушину. Обманений, змірив увіходячу від ніг до голови та сказав лише:

— Відведіть того хлопа!

Це були одинокі слова, що їх почула пані Діляфоа з уст перського шаха.

—o—

Учителька оповідає дітям у школі з біблії про Йосифа у вязниці. Маленька Ольга згодошується, щоби сказати щось. На питання вчительки, що хоче сказати, дівчинка каже:

— Я маю вуйка, що також називається Йосиф, він також сидів у вязниці і також вийшов на волю!

—o—

Мати післала маленьку доненчку до церкви та дала їй десять центів, щоби вкинула у пушку. Доненчка вернула до дому з цукорками.

— Олесю, а ти відки взяла ці цукорки?

— Я купила собі за цих десять центів, бо священника стрінула я саме в дверях і він мене не переступив так, без грошей.

—o—

Між Жидами.

Сруль зустрічає Аврума.

— Ну, якжеж там, Аврум, все добре?

— Ні, не все. Мій дім згорів.

— Ай-вай! То зле.

— Зажди: так зле воно не є. Я дістав від обезпечення зо ще гроші.

— Ну, то добре.

— Зажди: так добре воно не є.

— Щож такого?

— Моя жінка вмерла.

— Ай-вай! То зле.

— Ні, не так дуже.

— Ну, чому?

— Я оженився другий раз з молодою, гарною і богатою.

— Ов! то добре.

— Зажди: так добре воно не є.

— Щож такого?

— Подумай, що моя жінка ходить часто до офіцира в сусіднім домі.

— Ай-вай! То зле!

— Ні, не так дуже.

— Як це може бути?

— А так, що цей офіцир має дуже гарну жінку і коли моя виходить, то тамта приходить до мене.

— Ну-ну! слава Богу, що все добре.

— Це не є ні добре, ні зле, це є незле.

—o—

То не є інтерес.

— Ні, тату, я не можу женитися з Розою.

— То робиш дуже нерозумно, бо Роза є дуже богата.

— Мені це байдуже. Я люблю Сару, а вона мене і ми обоє будемо щасливі.

— Слухай, сину: скажім, що ви будете щасливі. Ну, що це є за інтерес??

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕ Є Ілько Проконів, родом з Черкасова, тернопільського повіту, Галичина. Хто зна його адресу, або він сам, нехай сейчас напише на слідуючу адресу: 166-7

Г. ЧЕРНИХІВСЬКИЙ,
1234 N. 16th St., Philadelphia, Pa.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляю, що моя теперішня адреса звучить:

ІВАН ЖАРСЬКИЙ,
будівничий,
448 Maple Ave., Elizabeth, N. J
Tel. Emerson 4729.

ПРОДАЮ ДОМИ
В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.

Перевозимо меблі, пяна, в Нью Йорку і околиці, а також в подальші части Злучених Держав. Голосіться або кличте: 107—

M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY
Tel. Stuyvesant 7950.

DR. N. M. HNATYSHYN,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
2191 PROFESSOR STREET,
Tel. Atlantic 2054. CLEVELAND, O.
Против Українського Банку.

ВІКТОР РЕДІО повіжчете почути в Коника. Бетлегем, Па., і околиця. Ви купуєте редіо, в чужих? Зайдіть до мене, до нового більшого стору **716 E. 4th STREET, BETHLEHEM, PA** Маю все з музики. — З поважанєм 169-74 **А. Коник.**

ВЗОРИ каміна, витяги до вишивання Д. М. С. і стемпльовані річи. Пишіть по катальог до **UKRAINIAN BAZAR,** **170 E. 4th St., New York, N. Y.**

ФАРМА 124 акрів, овочевий сад ціла засаджена рінними урожаєм, через 500 дерев, перепливає ріка, в гарним положенню, ½ милі від міста і стації, 42 милі від Нью Йорку. Дім з 6 лежних гарних кімнат, веранда через цілий дім, пивниця, нова барна, курники, гаражі і другі забудовання, всі фармерські знаряди, майже все нове 2 дійні молодої корови, 1 кінь, 1 конь 800 курей, 30 качок, 24 гусей. Фарма як найліпше загосподарована, приносить понад $45.00 тижневого доходу Ціна $9,000, видати $4,500, решта на довгі виплати. Голосітись: **K. GOS, Knopf St., Manville, N. J.** 169-71

ХТО З УКРАЇНЦІВ має замір купити редіо, хай купує найновійше редіо майбу „ВІКТОРА". Зовсім инша конструкція, зовсім инший голос. Приходіть послухати. З провінції пишіть дамо на сплати.

SURMA, 103 AVE. A, NEW YORK.

Хто хоче полагодити новe редіо в своїй хаті, задзвоніть Драй Дак 3752. Ми демонструємо даром. 166-75

ФАРМА 43 акри, великий овочевий сад, ціла засаджена і засіяна, в гарним положенню, ½ милі від Гайєд, при твердій камінній дорозі, подорож без болю до побачених міст, 3 милі від Somerville, N. J., 38 миль від Нью Йорку. Дім з 7 гарних покоїв, пивниця, гарна велика барна, стайня на корови і коні, другі забудовання майже нові, машинерія і знаряди, 8 гарних молодих дійних корів, 2 молоді коні, бороги, кури, як найліпше загосподарована, рідко знайти такої фарми. Ціла в одних руках, продається з причин старости. Ціна $12,000, видати $5,000. Фарма приносить $200 місячно приходу. За кожду инчу інформацію сейї фарми буде дбала Голосітись: **K. GOS, Knopf St., Manville, N. J.** 169-71

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ

похоронне заведення в Шікаго отворив Іван Олексець. Обслуга точна і дуже умірковані ціни. 140—

JOHN OLENEC,
2248 W. Huron Street, Chicago, Ill.
Тел. офісу: West 7086 Тел. домашний Nevada 8585

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поключенням косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення вразі з грішми посилайте на адресу: 120—

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

DO YOU KNOW WHY — Dear Wifey's Advice Doesn't Always Prove Out? INTERNATIONAL CARTOON CO., N.Y. 3/2

Drawn for this paper By Frank Lee